
BLOK 15 — UJĘCIA FILMOWE, RUCH KAMERY, NARRACJA

WERSJA KOMPLETNA

1. ZESTAW WIEDZY — Ujęcia filmowe i narracja

RODZAJE PLANÓW FILMOWYCH (z krótkim wyjaśnieniem)

Plan totalny (PT)

- pokazuje duży obszar, krajobraz, miasto
- służy do wprowadzenia widza w miejsce akcji

Plan ogólny (PO)

- postać + otoczenie
- widz rozumie, gdzie bohater się znajduje

Plan pełny (PP)

- cała postać od stóp do głów
- pokazuje ruch, sylwetkę

Plan amerykański (PA)

- od kolan w górę
- klasyczny do dialogów i scen akcji

Plan średni (PS)

- od pasa w górę
- naturalny do rozmów

Półzbliżenie (PZ)

- od klatki piersiowej w górę

- emocje + kontekst

Zbliżenie (Z)

- twarz, emocje, reakcje
- bardzo ważne w narracji

Detal (D)

- oko, dłoń, przedmiot
 - podkreśla szczegół, symbol, emocję
-

RODZAJE PLANÓW FOTOGRAFICZNYCH

Plan ogólny

- szeroki kadr, dużo przestrzeni
- krajobraz, architektura

Plan pełny

- cała postać
- moda, portret środowiskowy

Plan amerykański

- od kolan
- dynamiczne ujęcia

Plan portretowy

- od pasa lub klatki piersiowej
- najczęstszy w portrecie

Zbliżenie

- twarz
- emocje

Detal

- fragment twarzy lub obiektu
 - akcent na szczegół
-

RUCHY KAMERY — KRÓTKIE I JASNE

Panorama (pan)

- ruch w poziomie
- pokazuje przestrzeń lub podąża za obiektem

Tilt

- ruch w pionie
- odkrywa obiekty od góry lub dołu

Najazd / odjazd

- kamera jedzie do przodu / do tyłu
- zbliżenie lub oddalenie bez zmiany ogniskowej

Tracking shot

- kamera jedzie obok postaci
- podąża za ruchem

Slider

- płynny ruch w bok
- filmowe przejścia

Gimbal

- stabilny ruch w każdą stronę
- dynamiczne ujęcia, vlogi

Dron

- ruch w przestrzeni 3D
 - ujęcia z powietrza
-

ZASADY NARRACJI FILMOWEJ

1. Zasada 180°

- kamera nie powinna przekraczać osi między bohaterami
- inaczej widz gubi orientację

2. Ciągłość ruchu

- jeśli ktoś idzie w prawo, w kolejnym ujęciu też powinien iść w prawo

3. Ciągłość spojrzeń

- jeśli bohater patrzy w lewo, drugi powinien patrzeć w prawo
- wygląda, jakby patrzyli na siebie

4. Zasada 30°

- zmiana kąta kamery min. o 30°
- inaczej powstaje „skok montażowy”

5. Establishing shot

- pierwsze ujęcie pokazuje miejsce akcji
- widz wie, gdzie jest

6. Match cut

- łączenie dwóch ujęć podobnym ruchem lub kształtem
- płynna narracja

7. Montaż równoległy

- pokazuje dwie akcje dzieżące się jednocześnie

8. Montaż ciągły

- widz ma wrażenie, że akcja trwa bez przerw
-

2. KARTA PRACY — BLOK 15 (A4)

Imię i nazwisko: _____ Data: _____

Zadanie 1 — Dopasuj pojęcia do opisów

1. Plan totalny _____
2. Plan amerykański _____
3. Zbliżenie _____
4. Pan _____
5. Tilt _____
6. Zasada 180° _____

- A. ruch w pionie
 - B. twarz i emocje
 - C. nie przekraczać osi akcji
 - D. od kolan w górę
 - E. ruch w poziomie
 - F. pokazuje duży obszar
-

Zadanie 2 — Uzupełnij luki

1. Plan średni pokazuje postać od _____.
 2. Najazd to ruch kamery _____.
 3. Match cut łączy ujęcia podobnym _____.
 4. Establishing shot pokazuje _____.
 5. Zasada 30° zapobiega _____.
-

Zadanie 3 — Zaznacz poprawną odpowiedź

1. Który plan najlepiej pokazuje emocje?
 plan pełny
 zbliżenie
 plan ogólny
 2. Co to jest tracking shot?
 ruch w pionie
 kamera jedzie obok postaci
 zbliżenie twarzy
 3. Co łamie zasadę 180° ?
 zmiana kąta o 30°
 przejście na drugą stronę osi
 użycie drona
-

Zadanie 4 — Dopasuj ruch kamery do efektu

1. Slider _____
2. Najazd _____
3. Pan _____
4. Gimbal _____

- A. stabilny ruch w każdą stronę
 - B. ruch w bok
 - C. zbliżenie bez zmiany ogniskowej
 - D. ruch w poziomie
-

Zadanie 5 — Krótka analiza

W scenie dialogowej widz nie wie, gdzie stoją bohaterowie. Co złamano?

- zasadę 180°
 - zasadę 30°
 - match cut
-